

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národní Tiskarna“ telefon št. 85.

Važna izjava cesarjeva.

Na sobotnem delegacijskem dinéju je cesar imel veleznanim razgovor s češkim delegatom dr. Stránskim. Ta razgovor je obudil veliko pozornost, ker je cesar mej istim jako živahno gestikuliral.

Razgovor je začel cesar rekši dr. Stránskemu: Vi ste pri proračunu za armado imeli jako oster govor.

Stránský: Po moji sodbi se ljudstvo z ostrim parlamentarnim govorom prej pomiri, kakor če se ne govori tako.

Cesar: Nasprotno. s tako ostrim govorom vzbudite prej vznemirjenje.

Stránský: Ako vidi ljudstvo, da njegovi zastopniki dajejo duška njegovemu mišljenju, potem se samo ne loti ostrih sredstev ter prepušča to svojim poslancem, prepričano, da bodo ti njegove interese dobro zastopali. Na ta način, mislim, da se v deželi prej dela na pomirjenje.

Cesar: Glede zde-vprašanja sem neizprosno proti Vašemu stališču in sem v stanu razglasiti celo naglo sodbo, če se ljudstvo v tej stvari ne pokori. V armadnih zadevah ne poznam nikake šale in že danes Vam povem, da ne pomilostim nikogar.

Stránský: Mi branimo in zagovarjamo stališče celega češkega naroda.

Cesar: Narod je naščuvan. To je storila inteligenca. Začelo se je z Drbalovim slučajem v Tišnovicah.

Stránský: Dovolite, Vaše Veličanstvo, da nekaj pripomnim. Res je, da je inteligenca začela. Prav inteligenci so zakoni pristopni, zakoni pa ne predpisujejo, da se mora rezervist oglašiti s „hier“, ampak samo, da mora rezervist naprej stopiti in oddati svoj pas.

Cesar: Gospod doktor, to je advokatski argument. Jaz pa Vam povem, da je to zadeva službenega jezika in ta je v armadi nemščina.

Stránský: Nastati bi mogle jako neugodne posledice, če se ne najde izhoda iz te afere in če se ne

pride nasproti čutilom češkega naroda.

Cesar: Jaz bi to obžaloval, ali povedati Vam moram še jedenkrat, pustite armado v miru.

Naravno je, da je ta razgovor obudil veliko senzacijo. Vsaka kritična beseda je seveda izključena, in zato se tudi nečemo spuščati v razpravljanje o armadnem jeziku. Dejanjski v armadi že davno ni več nemščina službeni jezik, saj je pri hrvatskih domobrancih službeni jezik hrvaščina, pri madjarskih honvedih pa madjarsčina.

Odločno pa se moramo upreti vsakemu pokusu, ta načela, ki jih je cesar razglasil za armado, aplicirati za vso drž. upravo. To je že storila „N. Fr. Presse.“ Ta argumentira, da tako, kakor armada, mora tudi vsa država imeti svoj službeni jezik, iz cesarjevih besed sklepa, da je v njih označena nova smer vse notranje politike, ki bi merila seveda na to, da se tudi v državnem življenju uveljavijo take razmere, kakor vladajo v vojski, da obvelja načelo: šest tednov ječe, kdor se ne oglasi s „hier“.

Mogoče je, da se to poskusi. V Avstriji je sploh marsikaj mogoče ali posledice takega poskusa, uveljaviti vojne razmere tudi v državnem življenju naj si pripišejo odločilni krogi sami. Slovanski narodi se bodo znali krepko braniti svoje narodne pravice.

Nekaj cerkvene zgodovine.

II.

Katoliška cerkev je bila v srednjem veku velikanska zgradba. Še stoletja za nami bodo zgodovinarji kazali na ta veliki pojav. Nastala je iz majhnega. Ob zibelji njeni so stali reveži; rimski in drugi proletarijat, in ta proletarijat ji je pomagal, ko je delala prve korake mladosti, ta proletarijat ji je pomagal do čvrste mladeniške hoje in vsesvetki tlakar ji je bil opora, ko je v zlatu in baržunu nastopala kot

kralj vseh kraljev v nekaterih stoletjih srednjega veka.

Ponižno so nastopali prvi oznanjevalci Kristusove vere, delili so mej reveže, kar so pridobili ali z delom ali po darovih. Prva stoletja življenja katoliške cerkve nam kažejo nekaj komunizem v uživanju mej kristijani in duhovniki so bili le administratorji premoženja kristjanov, živeli pa so kakor reveži. Duhovnik tedanjih časov je dobil svoj del živila, kakor drugi revež. Škofje so obedovali z reveži, stanovali uborno, oblačili se, kar le mogoče ponižno. Tudi cerkvene posode so se prodale, če je bilo treba revežu pomoči. Velika navdušenost teh komunistov je privabila v časih propadanja rimskega gospodarstva ter v nemirnih časih bojev z novimi, v Evropo in posebno v Italijo prišli narodi, bogate ljudi v njih sredino in gmotne moči škofov so rasle. Ali redkokdaj se je našel kak duhovnik, ali škof, ki bi grabljivo iztezaval roke po tem skupnem premoženju, ki je bilo namenjeno v prvi vrsti revežem, sužnjem, tlakarjem.

Ali katoliška cerkev si je pridobila priznanje po rimskih in drugih vladarjih in dobila iz rok le-teh precejšnja bogastva. Ko se je to zgodilo, vidimo merodajne voditelje cerkve iztezavati roke po posvetni oblasti in že v 3., v 4. in v 5. stoletju se oglašajo nekateri cerkveni očaki, svareč škofe in duhovnike, naj ne hrepene preveč po posvetnem blagu. Marsikaterikrat se tudi že slišijo obtožbe škofov in duhovnikov, ki s cerkvenim premoženjem niso krščansko ravnali. Toda po večjem še velja ta poštenost in bratska ljubezen. Po selitvi narodov proti Jugu ter v drugo Evropo organizirale so se potem v 6., 7. in 8. stoletju stalne kmečke države. Že za časa Rimljanov, ko so ti že imeli ves tedaj znani svet pod svojo oblastjo in niso več iz podvrženih narodov dobivali sužnjev, se je začela mej Rimljani fevdalna gospodarska organizacija, ki je iz sužnja delala tlakarja, ki je bil bolj prost, pa vezan kot delavec na zemljišče svojega fevdalnega gospoda. Ti rimski fevdalni začetki so se po selitvi na-

rodov pretrgali ter po umirjenju bojev se z nova začeli v Italiji ter tudi v drugi Evropi. Nastale so kmečke države, obstoječe iz rediteljev, organizatorjev plemenitajev ter delavcev: tlakarjev-kmetov. Nemci so si še nekaj časa ohranili svobodne kmete, ali v 9. stoletju izginejo tudi ti in je vse zvezano po fevdaliteti.

V tej organizaciji kmečkih držav igra katoliška cerkev veliko ulogo. Pustila je svojo prvotno komunistično organizacijo stopila je mej reditelje, mej režiserje fevdalne gospodarske organizacije in v tej pridobila velikansko premoženje. Ekonomski cenijo premoženje katoliške cerkve v 11. in 12. stoletju na lastnini na polovico tedaj obdelane zemlje in ljudi na njej. V tem razmerju je postala jednaka plemenitajem in politično močnejša v časih, kakor le-ti in kakor kralji.

V 11. stoletju nastanejo mesta. Odslej raje meščanstvo naprej; ono hoče vstopiti v vlado. Ta boj, ki je v glavnem gospodarski, jemlje vsej fevdaliteti in tudi cerkvi njene moč. Dolga stoletja je trajal ta boj, in provzročal velike preobrate. Jeden največjih mej njimi je bila reformacija. Bogastvo gospodarstva se je preselilo v mesta in kos za kosom fevdalne premoči je prehajal na meščanstvo. Vse se je vršilo v vednih bojih.

V vseh teh časih vidimo katoliško cerkev hoditi roko v roki s posvetnimi fevdalci. Res, da so se mesta ustanovila okolo škofovih katedral in župnišč in cerkev, in tudi samostani so pripravljali meščanska dela, ali vse to se je zgodilo naravnim potom. Razvijajoča se kmetijska država imela je ta razvoj rokodelstev in trgovine v svojem spremstvu, ko je več ljudi se nabralo in je bil svet za agrikulturo že skrčen. Ali to je tudi posvetna fevdaliteta provzročila. Cerkev si ne more v tem oziru posebnih zaslug prisvajati, kakor drugi posvetni fevdalci. Katoliška cerkev, oziroma njeni duhovniki nastopajo kakor drugi fevdalci ter so iste gospodarske in socialne rase.

Vse, kar je fevdalstvo v razvoju gospodarstva, naukov in izobrazbe vzgojilo, prevzela so mesta ter na podlagi tega go-

LISTEK.

Poljubi.

Spisal E. K.

Godba je zasvirala dražestno mazurko. Mladi avskultant Pregl se je zadržal po gladem parketu in se ustavil pred lepo Julko dr. Stojanovo. Eleganten poklon — in ona se je dvignila. Dvorana je že polna plešočih parov. Pomešala sta se med nje.

— Izvolite morda valček?

— Oh, da. To je krasno. Jaz plešem jako rada valček po taktu mazurke.

— Saj je pravzaprav enak takt.

— Res? Nu, jaz ne vem; nisem muzikalična.

— Vaš ples priča nasprotno.

— Moj ples?

— Da, milostiva. Brez muzikaličnega čuvstva ni mogoče tako divno plesati.

— Ah, no. Koliko odkritosrčnosti pa je v tem laskanju?

— Brez šale, milostiva. — — —

Prišla sta v hud vrtinec. Z vseh strani so plesalci pritiskali. Pregl je moral dobro paziti. Priznati se mora, da je bil v umetnosti pozornega plesa nenavadno izurjen. Nekoliko čvrsteje je pritegnil lepo gospo k sebi, in kakor peresce jo je vrtil

med gručami, ne da bi se je bil kak rokav dotaknil. Oko mu je videlo na vse strani, noga je bila njegovi misli in volji hipno poslušna. Svojo plesalko je skoraj nosil skozi množico, a tako nežno, tako blago, da ni mogla očitati nobene sile. Tako sta se vrtela, lahko, mirno, kakor bi bila cela dvorana prazna in njuno gibanje brez vseh zaprek. In njegove ustnice so se nehoté približale njenim dehtečim lasem.

Samo en hip.

A trenotek je zadoščal, da ga je omamila neka čudna opojnost. Od teh las je puhtela dišava kakor od cvetlice — oh — od katere? — Kateri cvet dehti tako opojno? — Oh...

Premišljal je, premišljal. Možgani so mu delovali pod nekim mogočnim, tajinstvenim pritiskom.

Kateri cvet — — ?

Moral je izvedeti.

Približal se je z ustnami zopet njenim lasem. — Oh!

Julka se je zdrznila. Določno je očutila poljub. Zdelo se ji je, kakor bi neka struja — električna, magnetična — kaj ona ve, kakšna — izvirajoča od njenih las, prešinila njeno telo. In to je bilo neizrečeno sladko. Nehoté je čvrsteje stisnila levico svojega plesalca.

Njega je pretreslo po vseh živcih.

Hipno mu je postalo vroče. — Čudno! — Bil je že od plesa razgret in razvnet. Čelo in lica so se mu žarila v plamteči rdečici. A sedaj ga je obšla vročina, ki je vse presegala. In hkratu mu je bilo zopet mraz — in zopet tako vroče. Ustnici sta mu trepetali, globoko je dihal in vonj njenih las se mu je intenzivneje vsesaval v prsa. Passiflora!

Da, da. Sedaj ve. Oh! Kako to diši, kako to opaja!...

Vrtela sta se liki zamaknjena, na pol blazna. Skozi najgostejšo gnječo sta se zvijala, ne da bi se le z laktom dotaknila katerega drugega para. A videla nista nikogar. Vse okrog njiju se je zlilo in zmešalo v neko čudno, nedoločno, dvigajočo, gibajočo, vrtečo se maso, skozi katero sta plesala kakor lahek čoln po mirnem valovju sanjavega morja.

Tudi ona je bila čudno zbegana. Še vedno je čutila tisti poljub skozi lase. Pograbila jo je nepremagljiva želja, da bi jo še enkrat tako poljubil. Glasovi godbe so šumeli v njenih ušesih, kakor bi prihajali iz daleke daljave skozi mesečno noč, v kateri so se nasrkali gozdne dišave in se pomešali s slavčevim petjem. Čutila se je kakor otrok, ki pride prvič v gledališče in je ves omamljen od glasbe, od svetlobe, od kostumov, od vsega, njemu tako nezna-

nega, nepojmljivega, sladkokrasnega. In njena želja za drugim takim poljubom se je oglašala tako živo, tako zahtevajoče, kakor bi nje izpolnitev bila enaka nebeškemu blaženstvu.

Njena levica je gorela v njegovi. Nekako mehanično, a vendar s čutom mu je stisnila roko, a on je začutil stisk v prsih, nekod okrog srca. In bilo mu je kakor bi mu šepetala: Poljubi me! Dobro je vedel, da ni izrekla nobene besedice. A ono „poljubi me“, mu je šumelo v ušesih naprav z njenim glasom. Nekaj ga je sililo, naj se vsaj prepriča, ali ni morda vendar kaj dejala. Kajti odkod naj bi prišel oni šepet v njegova ušesa? Malce se je nazaj naklonil in pogledal na njene ustnice, ki so lahko trepetale. A šepetale niso ničesar. Jedva vidljivo so se tresle, in videti je bilo, kakor bi zahtevale nekaj, kar bi jih pomirilo. Silno ga je mikalo, da bi jo bil poljubil na usta. In nepopisno se je moral brzdati, da se je premagal.

Vsklonil se je zopet pokonci in njeni lasje so se zopet skoraj dotikali njegovih ust. In poljubil jih je zopet... kakor prej, samo bolj živo, bolj vroče...

V tem hipu se je končala mazurka. Komaj sta opazila, da je godba obmolnila. Prenehala sta plesati, a v glavi se jima je vse vrtelo, fantastični svetli

spodarstvo ter omiko nadalje razvijala. Drugi načini dela in pridobivanja so nastali v delu meščanov, pa tudi drugo duševno obzorje je nastalo v mestih. Mesto je jemalo fevdalcu tlakarje in mu raztrgalo s tem vso gospodarsko podlago. Odslej sta si ta dva reprezentanta prejšnjega in novega gospodarstva najhujša sovražnika. Drugo gospodarstvo rodi drugo omiko in drugo kulturo. Gospodarstvo in omika meščanstva sta šla v delitvi dela vedno naprej; pri tem se je iznašla mašina.

Delo mašin nas vodi v naš čas. Prvo meščansko delo organizira delavca še po fevdalnih principih v zadrugah. V teh išče katoliška cerkev v srednjem veku v mestih svoje vojščake za boj proti bogastvu vodilnih meščanov, ali dolgo jih nima v oblasti. Ti delavci se kmalo oproste vodnikov in stopijo z mašino naprej na svobodna tla. Katoliška cerkev se drži umirajočega fevdalstva in skuša dobiti bogataše meščanstva v svoje roke. Nazadnje je tudi zadovoljna, da se ji da kak prostor v vladah posameznih držav, ki so fevdalstvo že premagali.

V vseh teh premenjavah gospodarstva in izobrazbe se katoliška cerkev le redko spominja svojega izvora. Ona uvideva, da s samimi reveži ne more vzdržati svojega velikega organizma, ona se drži od 4. do 6. stoletja naprej načela: Državna oblast je organizirano gospodstvo manjšine nad večino državljanov ter išče vedno dober sedež v gospodujoči manjšini. Po tem se ravna. Ona nastopa tudi v vsem času od 15. stoletja, od katerega naprej so fevdalci že precej zgubili svoje moči in jih pridobili meščani, tako, kakor se godi gospodujoči manjšini. To je naravno, ker drugače ne more, saj hoče biti politična moč.

Od stališča cerkve v vladanju sveta je odvisna tudi kultura glavnega principa Kristove vere: ljubezni do bližnjega. Katoliška cerkev je v prvih stoletjih v tem oziru idealna; potem se ta ljubezen goji, kakor jo gojijo bogati ljudje. Kleriki živijo, kakor jim nove razmere dopuščajo. Ali zgodi se, da vzame iz tlakarstva ven na prostesjo plan boreče se ljudstvo v svoj zaščitono ljubezen do bližnjega, ki je nekaj krasila prve krščanske duhovnike. Ta ljubezen postane važni del meščanske omike; človeštvo si pridobi v razvoju gospodarstva in omike to ljubezen kot neobhodno potrebno sredstvo svojega obstanka. Grde strani kaže sicer tudi razvoj industrializma. Rimski suženj, srednjeveški tlakar, sta v tovarniškem delavcu skoraj 100 let naše dobe imela par, suženstvo tovarn je kazalo časih strani, kakor da nikdar ni bilo na svetu boljšega človeškega srca. Bilo je to v času prehoda od združnega rokodelstva do proste lastnine, do dela manufaktur in tovarn. Sredi tega grdega ravnanja s tovarniškimi delavci pa vendar le bdi humaniteta meščanske omike. Ta humaniteta se kaže dostikrat v lepih prikaznih in vedno bolje se vidi, da je ljubezen do sočloveka postala železen del te omike. Pa še več. Iz te ljubezni, katere se najhujši izsesovalec delavskih moči ne more v našem času izogniti, zraslo je

kolobarji so se jima sukali pred očmi, kri jima je vrela po žilah. Dozdevalo se jima je, kakor ne bi hodila po trdnem parketu, temveč bi plavala nekje v zraku. Mnogoglasni šum govorjenja, smeha, hoje, pahljanja in zopet govorjenja se je samo kakor neko zamolklo žuborenje dotikal ušes. Oči so jima gledale liki skozi čudno pobarvano tenčico in vse se jima je prikazovalo v fantastičnih oblikah in bojah.

Bila sta docela pogreznjena vase, v svoji misli in v svoja čustva. Ona poljuba sta jima tičala v glavi in v srcu. In želja za daljnimi enakimi poljubi jima je gorela kakor plamen in prsih in žarila kakor žrjavica na ustnahu.

Nehoté, nevedé sta korakala proti stranski sobi, pripravljeni za odmor. Neka blaga, skoraj bajna polutema je vladala tam. Nikogar ni bilo v sobi. Plesalci in plesalke so bili do zadnjega v veliki dvorani, katere tudi garde-dame niso zapustile, gospoda, ki ne pleše, pa je bila deloma pri bifetu, deloma v igralnih sobah. Sredi umetno vzgojenih palm in sredi drugih eksotičnih rastlin, nad katerimi je plavala od električnih žarnic se razlivajoča medla rožnata svitloba, sta obstala.

Niti besedice nista izpregovorila.

Njiju občutki so bili tako do pičice enaki, kakor bi bili njiju duši dve enaki struni dveh minucijozno enako oglašeni

iz gospodarstva mašine teženje za priboritev in utrditev tega principa potom prava. Nič več miloščin, ampak pravo ima vsak človek, ki delati more in hoče, da človeka vredno živi. To je signatura našega časa. Danes se že umikajo voditelji do zdajšnjega gospodarstva iz svojih pozicij, v katerih so še miloščine delili. Danes ni več treba ljubezni do bližnjega pridigovati, vsa svetska omika jo ima v sebi in gospodarstvo jo utrjuje.

V sledečih pismih podamo na podlagi — cerkvi blizostojecih — pisateljev in teologov slike, kako se je v tem razvoju vedel katoliški duhovnik.

V Ljubljani, 15. januarja Nemške stranke nesložne.

Na konferenci načelnikov nemških klubov, katere so se udeležili zastopniki nemških naprednjakov, nemške narodne stranke, ustavovernih veleposestnikov, svobodne nem. zveze in krščanskih socialistov, se je pokazala popolna nesloga Nemcev glede nemškega ministra v bodočem Körberjevem ministristvu. Krščanski socialisti jedini so se izrekli odločno za takega ministra, ki pa bi moral biti parlamentarec ter vzet iz krogov nemške narodne stranke, ne pa liberalne. Ustavoverni veleposestniki so izjavili, da se želji krone ne upirajo, ter da se ne ustavljajo niti parlamentarnemu niti neparlamentarnemu nemškemu ministru. Nemška narodna stranka pa je proti vsakemu nemškemu ministru in tudi nemški naprednjaki so se izjavili v očigled svojemu opozicionalnemu stališču odločno proti kakemu oficialnemu zastopniku nemške levice. Parlamentarnega ministra torej Nemci gotovo ne dobé, a tudi neparlamentarni zastopnik bi imel zaslombo le pri krščanskih socialistih. Dvomljivo je sedaj, ali dobé Čehi po tem stališču Nemcev svojega zastopnika. Nekateri listi trdijo, da je sploh malo verjetno, da se osnuje Körberjev kabinet.

Davkoplachevalci brez volilne pravice.

Dunaj stoji zopet pred občinskimi volitvami. Novega statuta, katerega je sklenil nižjeavstrijski deželni zbor v svojem lanskem zasedanju, vlada še ni sankcionirala in ga menda tudi ne bo, saj je vendarle preočito, da je volilna geometrija krščanskih socialistov krivična in samovlastna. Dr. Lueger pač čuti, da se njegov stol močno nagiba ter da mu treba novih stebrov. Zlasti II. volilni razred, ki je bil pri zmagi kršč. socialistov nad židovskimi liberalci odločilen, je postal nezanesljiv. Ker s starim volilnim redom ne gre, novega pa ne smejo rabiti, so si izmislili krščanski socialisti novo taktiko, da vzemo liberalcem par tisoč volilcev. Trdijo namreč, da osebni dohodninski davek ni dohodninski davek, ter da plačevalci osebne dohodarine niso volilci, češ, da v starem občinskem statutu niso poznali še osebne dohodarine. Na ta način so vzeli krščanski socialisti volilno pravico celi trumi privatnih uradnikov in vsem onim, ki sicer niso javni funkcionarji, a žive s fiksnimi dohodki. Zares, krščanski socialisti so mojstri v volilni taktiki!

harp. Vsi živci okrog oči so jima drhteli, kakor bi se morala zdaj in zdaj zjokati. Stala sta si nasproti, tako blizu drug pri drugem, da se jima je mešal dih in ju še bolj spajal. To je trajalo nekoliko kratkih trenutkov; bila sta videti nepremična, a vendar ni bil ne en živec njiju teles miren. In nakrat, kakor na povelje neke neznane elementarne sile, sta se objela, tesno, silno, in jela sta se poljubljati.

Vse misli so pregnali eksaltirani občutki opojne blaženosti, katero sta srkala iz teh vročih, mehkih, blaznih poljubkov. In bilo je, kakor se ne bi mogla napiti čudne sreče. Ne da bi se zavedala, kaj delata, kaj se z njima godi, sta čutila, da je to silna, vsakemu izrazu, vsakemu opisu, vsakemu tonu se ponosno rogajoča sreča...

Zunaj se je nekdo glasno, krohotno zasmeljal. Stresla sta se, kakor bi ju bil kdo, vroča, razgreta in razvneti kakor sta bila, polil z mrzlo vodo. — Hohoho! Romantika še ni zamrla! — Hehehe! Pa res da ne, Kdo pa je v naših časih še tako poetično zaljubljen? — Ne bodi siten! Kaj ti je mar? Diskretnost je stvar poštenja. — Prav imaš. Kaj nam je mar? Hvala Bogu, za nas so to tempi passati. Priredimo rajše partijo taroka! — Bravo.

Ruski car o položaju v Aziji.

V času, ko se tako po nepotrebnem preleva v Južni Afriki človeška kri, navdalo je Evropo s posebnim zadoščenjem pismo ruskega carja Nikolaja II. na zunanjega ministra grofa Muravjeva. Jako milostno pisano pismo priznava z najlaskavejšimi besedami zasluge Muravjeva za miroljubno rusko politiko ter konstatuje, da je razmerje med Rusijo in Kitajsko prijateljsko, da so imela pogajanja Rusije z Anglijo in Japonsko prav lep uspeh, da so nasprotja odstranjena, ter da se briga Rusija sedaj le za napredek kulture in blagostanja v Aziji. Rusija ima v sedanjih razmerah priložnost pospeševati v plodonosnem miru interese vseh svojih narodov na vzhodu. Car upa, da mirovna konferenca v Hagu rodi še velik sad, ter da se Muravjevo mirovno delo položi na solidno podlago. Rusija ne išče vojne, nego hoče v miru le srečo in blagostanje svojih narodov in dežel.

Dopisi.

Z Bleda, 12. januarja. Kakor je znano, je tukajšnji pevski zbor „Bralnega društva“ pod vodstvom g. Fr. Rusa tako napredoval, da je že nastopil parkrat v blejski zdraviliški dvorani. Koncertov se je udeležilo vedno polno zdraviliških gostov-tujcev. Gosp. Fr. Rus je s pevskim zborom vedno dosegel najpopolnejši uspeh, tako da sta se čula hvala in priznanje celo od tujcev, ki spadajo med narodne sovražnike. Naš pevski zbor je res delal čast Bledu. Našim kmetiskim fantom in dekletom pri zboru se je poznalo, kako so veseli in ponosni na svoje uspehe, za katere jim tudi čast gre. Povsod se je tadi opazilo, da se boljše in lepše vedejo, in da so se v vsakem oziru izobrazili. „Bralno društvo“ kakor pevski zbor, ki si je pridobil nekaj slave, sta pa pri naših klerikalcih obudila zavist in jezo.

Zaradi svoje velike „kunštosti“ znani E. Lampe je našel pot, kako ugonobiti bralno društvo in pevski zbor. Ustanovil je novo katoliško izobraževalno društvo tudi s katoliškim pevskim zborom. Gospod kaplan ima seveda nekaj vpliva, in tako je nekaj pevcev odstopilo od bralnega društva h katoliškemu. Toda klerikalci vendar niso imeli uspeha, ker naš pevski zbor pod vodstvom g. Fr. Rusa je vedno jednako napredoval. Kaplan Zore je potem napravil deviško društvo. Tudi za fante! Seveda z vplivanjem na starše je pridobil nekaj novih udov. Dekle, ki postane devičarica, ali fant, ki postane devičnik, ta ne sme biti nič več pri pevskem zboru bralnega društva. Kaplanu Zoretu bodi povedano, da prav dobro poznamo njegove nakane. To kaplanče želi razkropiti naše dično bralno društvo in naš izvrstni pevski zbor, še bolj pa želi, ako bi bilo mogoče, odstraniti našega izvrstnega gospoda vodjo Fr. Rusa. Za ta namen bi pač prav veliko daroval, pa to se mu gotovo ne posreči z vso njegovo katoliško umetnostjo. Eden liberalnih posestnikov.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici, 12. januarja. (Prijatelj popov ali kra.

Težke stopinje so odmevale po par ketu in se zgubljale. Bil je zopet mir, kakor prej...

Ona dva v polutemni sobi sta se tresla kakor v jesenski sapi zakasnjen list na drevesu.

— Ali — so naju — opazili? vpraša ona.

— Opazili! Niso naju prepoznali, odgovori on šepetaje.

— On je bil —

— Da, Stojan — — —

Obmolnila sta.

V njenem srcu se je oglasilo sovražstvo do njenega moža, močno kakor še nikdar. Sreča! Oh! Kaj je sreča — — —?

Avskultanta Pregla poljubi so ji goreli na ustnahu, kakor plamen, katerega ni moči ugasiti. In sanjala je srečo.

— — — — —
Ples je bil končan. Julka se je peljala s svojim, že nekoliko vinjenim soprogom domu.

— Nu, dušica, je jecljal doktor; ali si se dobro zabavala?

Komaj slišno je dihnila:

— Da.

— Ha, ha, bravo, dušica! se zahohota doktor ter ji pritisne poljub na usta.

Iz ust mu je udaril neprijeten vinski vonj. Ona je vsa zadrgetala — — po duši pa se ji je razlegala besna, obupna kletev.

ljeviski gospod.) Tako imenujemo za vsako dobro reč slepega Jožefa Štelcarja v Kraljevcih. Ljubi „Slovenski Narod“! Tudi tebi naznanim, kako smrtno te sovraži kraljevski gospod. Povsod te natanko opisuje, riše in pravi, da ti samo ogovarjaš uboge duhovnike in poštene krščansko misleče ljudi. Sodi te, da si brezverski list. Ta popovski prijatelj povsod vsiljuje in nagovarja vsakega, da naj se sedaj naroči na „Slovenskega Gospodarja“, češ, sedaj je cenejši in ne stane za vse leto več, nego 4 krone. „Domoljub“ pa je še ceneji. Le tebe „Slovenski Narod“, „Rodoljub“ in „Ljubljanski Zvon“ Bog obvaruj! Ljubi „Slovenski Narod“, dobro si tedaj zapomni prijatelja ubogih črnosuknežev, Štelcarja, ker on povsod pridiguje ljudem in navadno vpraša, ako se mu ne potrdi, ali niste slišali, da so sv. Antonjevski kaplan g. Jodl, na god sv. Štefana med pridigo omenili, da je časnike „Slovenski Narod“, „Rodoljub“ in „Ljubljanski Zvon“ prepovedano brati, ker zaničujejo katoliško cerkev in blatijo njene pastirje namestnike božje. (O joj!) Tedaj je pač gotovo hudo gromelo raz leco čez tebe, ljubi „Slovenski Narod“. Vkljub vsemu temu mislimo in trdno upamo, da ne bo nič izdalo prerokovanje tega kraljevskega fajmošterčka, in da boš ti, ljubi „Slovenski Narod“, v novem letu še mnogo, mnogo naročnikov si pridobil. Joško Štelcar pa se bo še v tem letu osmolil ravno tako, kakor se je lani, ko je hotel kar na mah kraljevskega pridnega župana ob županski stol spraviti, in to samo zaradi tega, ker niso bili v občinski odbor voljeni sami popovski pristaši, in Štelcerjevi botri, kateri so tudi vsi sami klerikalci. Ker pa se mu je gospod Topolnik, župan Kraljevskega, odločno uprl, zato je moral Joško osem tednov radgonsko kašo pihati. Prav se mu je zgodilo! Zmaga je bila in bo naša! Kraljevski popčič bodi zadovoljen in ostani nam zdrav! V kratkem se bomo zopet krtačili! Nežupan.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

Ako toraj že vlada noče postopati proti takemu uničujočemu delovanju mešetarjev, naj pa vsaj to stori, da izposluje pri južni železnici, katera pride kot dovozna proga do sedaj še jedina v poštveh, znižanje voznin v obliki refakcij ali eksportnih premij za protokolarane lesne trgovine, katerih bi se mešetarji ne mogli posluževati.

2. Uprava reškega pristanišča je uvidela, da je treba takim predmetom, kateri s primerno majhno ceno združujejo veliko težo, dovoliti večjo založno prostost na kolodvoru reškem. Ako je namreč mogoče tako težke predmete s kolodvora prevažati direktno na ladije, je s tem prihranjenega prav mnogo dela, ker ni treba blaga prevažati s kolodvora v magacin in od tam zopet do obali.

Redkokrat se pripeti, da se more pri kratki dobi založne prostosti vkrcavati direktno s kolodvora, ne da bi treba bilo plačevati visocih pristojbin od ležišča. V Reki urejeno je to tako, da blago, katero je namenjeno za izvoz, in to je ves les, ne plača 21 dni nikake pristojbine od ležišča. V Trstu pa traja ta prosta doba le 8 dni. Naravno je toraj, da so reški trgovci v tem oziru mnogo na boljem. Vedno se sliši ona in ista pesem, da je naloga naše državne polovice preprečiti, da se promet ne zateka proti Reki, marveč naj bi se vršil čez Trst. Vse trasiranje druge železniške proge proti Trstu vrši se pod tem strahom, kateri nadkriljuje druge važnejše odnose in bode končno odločeval pri določitvi proge. Tukaj pa, kjer je Trst očitno prikrajšan proti Reki, postopa se ravno v nasprotnem smislu — kar se pojavlja tudi pri naslednji točki, na katero pridem.

Moj predlog se glasi torej: Zbornica se naj obrne do c. kr. vlade s prošnjo, naj ona vpliva pri južni železnici in naj vredi pri državni železnici vse potrebno, da sme oni les, kateri je namenjen izvozu, zlasti trami, ležati brez pristojbine 21 dni na razložišču.

3. Carinski urad tržaški ne umeva svoje naloge, kolikor se tiče pospeševanje izvoza oziroma odstranitve nepotrebnih sekatur, prav nič. Ta urad postopa tako, kakor bi ves svet imel samo 7½, do 8 delavnih ur, ves drugi čas pa naj bi spal in

premišljeval svojo bedo. Predmeti, kateri se imajo vkrcavati v svobodnem pristanišču, prevažati se imajo skozi velika pristaniščna vrata. (Dalje prih).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. januarja.

— **Deželni zbor kranjski.** Zasedanje deželnega zbora, ki se je začelo 28. decembra, se je po cesarjevem ukazu odgodilo.

— **Vinogradniško društvo na Glincah** se je ustanovilo v namen, da podpre domače vinogradnike. V svojem oklicu je kaj lepo govorilo o tem. Obširno je razlagalo, da hoče kranjskim vinogradnikom pomagati, da spravijo svoje pridelke v denar in milo tožilo, da tuje slabo vino spravlja naš domači pridelek ob dobro ime. Ko je bil izdan tisti oklic, smo ga pohvalno omenili, če tudi nismo verjeli, da se ga bo društvo držalo in da bo res tako delalo, kakor je obetalo. Naši dvomi so bili utemeljeni. Vinogradniško društvo, v katerem nosita zvonce svetnik Vencelj in znani Petrič, dobiva vino iz Tirolske. Kemijsko preskušališče tega vina ni analiziralo in zato kdor, hoče tudi, lahko verjame, da je to le — petjot. V soboto so tega „vina“ peljali z državnega kolodvora kacij 9 sodov, torej kacij 5 do 6000 litrov na Glinca. Prišlo pa ni na ime vinogradniškega društva, ampak na ime prekupca Č., ki konsumna društva zalaga s tisto brozgo, ki je zrasla v tirolskih kletih. Tako delovanje vinogradniškega društva je gotovo jako značilno. Društvo, ki se je ustanovilo, da domačim vinogradnikom pomaga razpečati domači pridelek, kupuje tirolski petjot! Živio!

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Ker je gospodična Noemi zbolela in še dalj časa potrebuje, da popolnoma okreva, moral se je repertoar za tekoči teden premeniti in se mora uprizoritev Parmove opere „Stara pesem“ preložiti na nekaj dni pozneje. V torek, dne 16. t. m. poje se drugičkrat v sezoni Parmova opera „Ksenija“ in potem zadnjikrat v letošnji sezoni Mascagnijeva dramatična jednodejanska opera „Cavalleria rusticana“. — V petek, dne 19. t. m. uprizori se prvokrat slovenska izvirna igra Aškercova „Izmajlov“.

— **„Glasbena Matica“** priredi v sredo, dne 17. januarja 1900 II. redni koncert v zgornji dvorani „Narodnega doma“ pod vodstvom koncertnega vodje gospoda Mateja Hubada. Pri koncertu sodeluje g. Fran Ondriček, c. kr. komorni virtuos, g. Viljem Klasen, pianist z Dunaja, pevski zbor „Glasbene Matice“, šolski zbor „Glasbene Matice“ in vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 27. Iz posebne prijaznosti sodelujejo v orkestru nekateri gospodje „Glasbene Matice“. Vzpored: 1. J. Haydn: „Nebesje oznanja možnost božjo“, zbor iz oratorija „Stvarjenje“, poje šolski zbor „Glasbene Matice“ s spremljevanjem orkestra. 2. J. Raf: Suita za gosli s spremljevanjem klavirja. — 1. stavek: preludij, 2. stavek: arija, 3. stavek: finale. Svira g. Fran Ondriček, c. kr. komorni virtuos, na klavirji spremlja g. Viljem Klasen. 3. a) Schütt: Reverija, b) Chopin: Poloneza, na klavirji svira g. Viljem Klasen. 4. Cezar Kjuj: Dve roži, mešan zbor (iz rušine), a capella poje pevski zbor „Glasbene Matice“. 5. J. S. Bach: a) Preludij g-mol, b) Fuga d-mol, svira na gosli g. Fran Ondriček, c. kr. komorni virtuos. 6. a) Foerster: „Beseda sladka domovina“, mešan zbor s tenor solo (a capella) b) dr. Anton Dvofak: „Eia mater“, zbor iz Stabat mater, s spremljevanjem orkestra, c) G. E. Händel: Aleluja! zbor iz oratorija „Mesija“, s spremljevanjem orkestra, poje šolski zbor „Glasbene Matice“. 7. Smetana Ondriček: Fantazija na motive iz opere „Prodana nevesta“, svira g. Ondriček, c. kr. komorni virtuos, na klavirji spremlja g. Viljem Klasen. Začetek koncerta točno ob 8. uri, konec po polu 10. uri. Čisti dohodek koncerta namenjen je v nabavo koncertnega klavirja. Cene prostorov: Sedež I.—III. vrste po 2 gld.; IV.—VIII. vrste po 1 gld. 50 kr.; IX.—XIV. vrste po 1 gld. — Parterna stojišča po 60 kr. — Stojišča na galeriji po 40 kr. — Dijaške in garnizijske vstopnice po 30 kr. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajnici.

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** ima danes, v ponedeljek svojo poslednjo

skušnjo za koncert, ki bo v sredo, 17. t. m. Odbor vabi torej vse gg. pevke in pevce, da se te vaje gotovo udeležijo.

— **Slovensko gledališče.** Sobota nam je prinesla noviteto, veseloigro v enem dejanju „Pri puščavniku“, spisal Benno Jakobson. Nič posebnega, a prav prijetna igra, prikladna tudi za manjše odre. Igra je brez vsakega dejanja — dialog, ki se ponavlja pri novoporočencih, le z drugim naglasom, drugače zakrožen in zabaven. Da je izpolnil pisatelj določeno mero časa, je mestoma pregostobeseden in malenkosten, pa to je dobro sredstvo, da si pomaga iz zadrege. Ob tej igri smo se prav prijetno zabavali. Da nam je igra toliko ugajala, je pač vzrok fino, živahno in izborno igranje. Stari par sta bila gaspa Danilova in gospod Inemann. Igrala sta prav tako pri srčno, naravno in prikupljivo, kakor da bi res praznovala petindvajsetletnico srečnega zakona. Gospa Danilova se nam je zdela to pot — prestara! Sodili bi jo za 80 let, a jih bi morala imeti k večjemu 50. No, zato pa je bila v igri in karakteristični govorici tem živahnejša. Novoporočeni par sta bila gaspa Polakova in gosp. Deyl, toda taka, kakor bi v resnici zlezla tistega dne zjutraj v zakonski jarem. V nekaterih hipih je bila gaspa Polakova uprav klasična, kar je vredno tem večjega priznanja, ker je morala prevzeti ulogo malone v zadnjem trenutku. Gosp. Deyl je bil ljubezniv in eleganten soprog. Izborni nadnatakar — kakor bi ga zanalašč najel v kakem hotelu — je bil g. Danilo, ljubka sobarica Ana je bila gđ. Vračko, a v malenkostni ulogi sluga je bil dovršen g. Housa. To je bila predstava, da smo je bili veseli! — Za tem so peli prvokrat v sezoni prekrasno in velesimpatično Parmovo „Ksenijo“, o kateri smo imeli ugodno priliko že lansko sezono toliko in tolikokrat pisati, da smo sedaj odvezani te prijetne naloge. To presrečno delo Parmovo nam prihaja tem lepše, čim večkrat ga slišimo. Nekatera mesta so naravnost navdušujoča, a pravi muzikališki biser je intermezzo, ki so ga morali na hrupno zahtevanje v soboto ponavljati. Vendar je bila „Ksenija“ v soboto v toliko nova, ker je pela Ksenijo gđ. Carneri in Aleksija g. Dnsari. G. Desari se nam je zdel nedisponiran, in glas mu je bil mestoma nekoliko hripav. Vendar smo videli, da se je z vso dušo zatopil v lepo ulogo Aleksija meniha. Z resničnim čutstvom je pel svojo vstopno, globoko pesem, takisto je bil dober v tercetu, oziroma duetu s Ksenijo in Tatjano ter končno v duetu z g. Nolljem. Gđ. Carneri je pela izrazovito: z bolno dušo, na katero sine žarek izgubljene sreče. Posebno nam je prijala v duetu z Aleksijem. Gospa Polakova je pela Tatjano, ki je zlasti pesem „Ptičica gozdna...“ (kar ima edinega njena uloga) prav srčno, živahno, porednoverelo. G. Noll je bil krepak, odločen vitez — kakor prejšnje sezone. Zbor nam je dokaj ugajal. A v začetku in koncu, kakor smo to vedno opažali pri „Kseniji“, zopet ni prišel do veljave in skladja. Občinstvu — v soboto malobrojnemu — je tudi to pot „Ksenija“ vrlo ugajala, temu živa priča je bilo glasno ploskanje. — a —

— **Redni občni zbor „Sokola“.** Na prošeni smo opozorili člane „Sokola“ na današnji redni občni zbor, ki bo ob 8. uri na galeriji telovadne dvorane. Člani, ki so ob enem pevcu „Glasbene Matice“ in se udeležijo današnje skušnje za koncert, pridejo še lahko pravočasno do volitve odbora, ker bode pred volitvijo še razgovor o društvenih zadevah. Ker je ta občni zbor za napredek društva velike važnosti, se je nadejati, da se ga člani prav mnogobrojno udeležijo.

— **„Ljubljansko učiteljsko društvo“** je imelo v soboto, 13. t. m. svoj letni občni zbor v „Narodnem domu“ po običajnem vspredu. Predsednik gosp. Fr. Gabršek je toplo pozdravil zbrane ter omenil, da je društvo v svojem polletnem obstanku prav čilo delovalo v duševnem kakor v gmočnem obziru. Da bode društvo še trdnije, povabili se bodo k pristopu tudi vsi srednješolski gg. profesorji, kakor tudi vse gđ. učiteljice in gg. učitelji raznih javnih in privatnih ljubljanskih šol. — Tajnik g. Jak. Furlan je natančneje poročal o društvenem delovanju. Društvo ima 48 členov. — Blagajničarka gđ. Mar. Marout je izkazala 123 gl. 22 kr. dohodka in 59 gold. 10 kr. stroškov, torej ima društvo 64 gld. 12 kr. premoženja. —

V odbor so bili voljeni gđ. in gg.: Fran Gabršek, predsednik; Agn. Zupan, namestnica; Jak. Furlan, tajnik; Marija Marout, blagajničarka; Janko Likar, pevovodja; Ivan Krulec, knjižničar in Maks Josin, odbornik. Po zborovanju je bil zabaven večer. G. Ljudevit Stiasny je tako zanimivo predaval, da je bil njegov skoraj uro dolg govor vsakemu prekratek. Gđ. Mira Dev, znana izvrstna solistinja, je navzoče s svojim izvanredno lepim glasom kar očarala. Pela je veliko arijo iz prenočišča v Granadi res dovršeno Gospodičino je na glasoviru mojstrsko spremljal g. A. Svetek. Večer je počastilo nad 30 najodličnejših gostov, a manjkalo je skoraj toliko gđ. kolegij in gg. kolegov! Zakaj?! Društvo deluje vendar za vse jedrako.

— **Ljubljanskih društev** je vseh skupaj 138, mej njimi 108 slovenskih in 30 nemških.

— **Penzijski fond za trgovce in obrtnike.** V Ljubljani namerava se ustanoviti odbor v svrhu ustanovitve penzijskega fonda za trgovce in obrtnike. Dan shoda in kje se bode isti vršil, naznanil se bode natančneje tekom teh dni.

— **Značilno za razmere pri južni železnici** je, da sta se pri sinočnjem brzovlaku med Trstom in Ljubljano pokvarili dve lokomotivi, in da je vlak šele s tretjo prilezel v Ljubljano več ko dve uri prekasno.

— **Prostovoljnemu gasilnemu društvu v Škofjiloki** je vlada dovolila prirediti v l. 1900 v društvene namene efektivno loterijo.

— **„Ildrijski Sokol“** priredi dne 21. t. m. veliko predpustno veselico s telovadbo in plesom, v pivarni „pri črnem volu“. Sokoli se za to veselico prav pridno pripravljajo, katera bode — kakor prejšnje dve leti — gotovo tudi letos jedna najživahnejših predpustnih zabav našega mesta. Telovadba se bode vršila v nastopnem redu: a) proste vaje s kiji, b) vaje na drogu, c) vaje na konju. Začetek ob 8 uri zvečer.

— **Tržaški namestnik** je posetil, kakor poroča „Naša Sloga“, pred kratkim mestece Kastel in obiskal ondoto šolo. Izmed 120 vpisanih učencev jih je bilo v šoli le 53. Namestnik je velel dečkom, naj citajo — seveda italijanski. Ustane eden izmed dečkov, čita nekako, ali na vprašanje namestnika, da potolmači, kaj je čital ali da pove po svoje, molči deček kakor zid. Na vprašanje v katerem jeziku govori doma, odgovori deček: slavo (slovanski). Enako se je godilo namestniku tudi z drugimi učenci. Pozneje je izpraševal namestnik nekega dečka iz zemljepisja in mu rekel, naj pokaže na zemljevidu, kje je glavno in stolno mesto našega cesarstva. Tudi na to vprašanje učenec ni dal odgovora. Naposled reče namestnik, naj vstanejo vsi oni učenci, ki govorijo doma slovanski („slavo“). Od 52 vstalo jih je 46. Ta številka ne potrebuje tolmača. Spremljevalec namestnikov si je zabeležil ono številko (46). Namestnik se je prepričal, kako se v Istri umetno delajo Italijani, a da bi odpomogel, tega ne verjamemo. Kvečjemu dobi učitelj ukor, ker ne zna dočro pritalijančevati.

— **Okrajni šolski nadzorniki za Goriško in Gradiščansko.** Naučno ministrstvo je za novo šestletno funkcijsko dobo imenovalo za okrajne šolske nadzornike: vadničnega učitelja v Gorici g. Andreja Lašiča za šolski okraj Tolmin, glavnega učitelja na učiteljišču v Kopru g. Fr. Finžgarja za šolski okraj goriška okolica in za slovenske okolice v gradiščanskem okraju in v mestu Gorici; vadničnega učitelja v Gorici g. Matevža Kanteta za šolski okraj Sežana in vadničnega učitelja v Kopru g. Jos. Picha za italijanske šole v gradiščanskem šolskem okraju.

— **Iz Cerknice** se nam piše: Pri občnem zboru narodne čitalnice dne 8. januarja 1900 izvoljeni so bili sledeči gg. v nov odbor in sicer: Karol Dermelj predsednikom in tajnikom, Anton de Schiava blagajnikom, Alojz Pogačnik, Leopold Peče, dr. Červený, Valentin Kompare in Franjo Werli odbornikom. Matevž Završnik, L. Primožič namestnikoma. Društvo imelo bode v tekočem letu sledeče časopise: Slovenski Narod, Slovenec, Wiener Tagblatt, Fliegende Blätter, Süden, Interessantes Blatt, Zvon, Rodoljub, Brivec, Soča. Prva veselica „Vodnikova slavnost“ vršila se bode dne 4. svečana 1900.

— **Iz krškega okraja** se nam piše: Povodom volitve udov cenilne komisije za osebno dohodnino za okraj krški priporočamo, da se združijo glasovi: udom naj bi se volil oskrbnik grajščine Boštanj, g. Josip Kopp, a namestnikom g. Alojzij Drmelj, zupan v Boštanji.

— **Tatvina v Kolodvorskih ulicah.** Juriju Jankoviču, posestniku v Kolodvorskih ulicah šte. 27, je v noči od 12. na 13. t. m. ukradel neznan tat dve konjski odeji, konjsko krtačo in več vreč rudečega fižola, hlapcu Ignaciju Suhadolcu črno novo obleko, srebrno cilindar-uro, britev, belo srajco, moder predpasnik, štifletne in platnen kovčeg, in hlapcu Francetu Šuštersiču pa ponošeno črno obleko, tri bele srajce, britev in črn klobuk. Škode je okoli 170 kron, tatu je policija že na sledu.

— **Izgred v Vodmatu.** Na Zaleški cesti sta bila dva čevljarska pomočnika iz Trškanove gostilne postavljeni na zrak. Zunaj sta vpila in razgrajala, dokler ju nista vzela dva policaja v svoje varstvo.

— **Hlapci med seboj.** V gostilni Petra Stepica, Pred igriščem št. 1 so se danes po noči stegli 4 hlapci, dva Stacurova, Schleimerjev in grof Waldersteinov. Prvi trije so slednjega pretepli in mu raztrgali havelok. Zato so pa tudi prišli pod ključ.

— **Berač.** Neki 17leten fant hodi okoli po hišah in berači s pisano prošnjo v nemškem jeziku za podporo neki postrežkinji.

* **Tat s 16 ljubiciami.** Pred sodnikom v Bukareštu je stal neki Tanasija Moiseuc, ker je ukradel justičnemu ministru zimsko suknjo iz kožuhovine. Tanasija je priznal, da je suknjo ukradel, a povedati ni hotel, kam jo je dejal. Poizvedbe so dognale, da ima tat ljubico. Sodišče jo je poklicalo, toda ljubica ni vedela o suknji ničesar, pač pa opozorila sodnika na drugo Tanasijevo ljubico. Ta, druga ljubica je povedala tretjo, ta četrto itd., dokler ni prišla pred sodnika 16. ljubica, ki tudi ni ničesar vedela o ukradenem kožuhu, oziroma tudi ni hotela izdati tatinskega don Juana.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 15. januarja. Avstrijska delegacija je v današnji seji nadaljevala razpravo o proračunu ministrstva zunanjih del; Cambon je polemizoval proti izvajanjem dr. Ferjančiča in zagovarjal Lahe. Dziduszkycki je razpravljal o izganjanju Slovanov iz Nemčije in želel, da bi Goluchowski vender že pokazal nekaj enerģije. Wolffhardt in Fran Hofmann sta razpravljala o trozvezi seveda z nemško-nacionalnega stališča. Hoffman je dejal, da morajo Nemci v avstrijski hiši imeti najlepše stanovanje. Govorili so potem Gesmann, Schneider in Mettal, na kar je Kramarč pojasnil odvisnost Avstrije od Nemčije. Seja traja še.

Dunaj 15. januarja. Körber je bil včeraj v avdienci pri cesarju in dobil formalno naročilo, sestaviti novo ministrstvo. V čeških krogih se sodi, da Rezek ne more vstopiti v Körberjevo vlado. Körber misli v kratkem poskusiti s češko-nemškimi konferencami.

Dunaj 15. januarja. Nemški zaupniki so včeraj sklenili, da ne bodo vplivali na imenovanje levičarskega ministra, to se pravi, da bodo veseli, če ga dobe.

Beligrad 15. januarja. Ministrstvo je vsled nasprotstev radi amnestije podalo demisijo. Kralj je poklical srbskega poslanika v Carigradu, Novakoviča, da sestavi naprednjaško ministrstvo.

London 15. januarja. Iz Durbana se poroča, da je French poslal Kolonona na pomoč Bullerju. Pričakuje se, da pride te dni do odločilne bitke.

London 15. januarja. Buri so zapustili Kolenso. Vse kaže, da pride ob reki Tugela do velike bitke, pri kateri se odloči usoda Ladysmitha.

London 15. januarja. General French je na potu proti Weenenu. Buri so zapustili svoje ondote pozicije.

London 15. januarja. General Warren se je postavil na čelo 11.000 mož in gre Bullerju na pomoč.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Blaže Zafosnik, uradnik banke „Slavije“ v Ljubljani, nabiral med Ptujskimi Slovenci v „Narodnem domu“ v Ptuj, ob priliki sežiganja zloglasne „Celjske žabe“, ki se je v Narodni dom vtuhotala: 30 K, pod geslom:

„Izbacite iz čitalnic sovražne nemške liste! Če tega ne storite, Slovenci pravi niste.“
— Živeli nabiralec in darovalci!
Za Prešernov spomenik: Gosp. Blaže Zafosnik istotam ob isti priliki 25 K, pod geslom: „Kdor za Prešernov spomenik ničesar ne daruje, ni vreden, da ga narod naš Slovenca imenuje.“
— Vesela družba pri „Raci“ v Spod. Šiški, obstoječa večina s pevki, pevcev in članov čitalnice 17 K 10 vin. Povod dala je krasna pesem „Luna sije“, rojstvo najmlajšega Šišenskega „Burgarja“ in iskrena beseda g. Karliča. — Skupaj 42 K 10 vin. — Živeli vsi darovalci in nabiralci!

Bratje Sokoli!

Redni občni zbor
bode
danes v ponedeljek, 15. januarja 1900. l.
ob 8. uri zvečer
na galeriji društvene telovadnice.

Dnevni red: Nagovor staroste. Tajnikovo poročilo. Blagajnikovo poročilo. Poročilo o telovadbi. Volitev odbora (staroste, podstaroste in sedmih odbornikov). Volitev dveh računskih preglednikov. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi Vas z bratskim
Na zdar! ODBOR.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 51. Dr. pr. 989.

V torek, dne 16. januarja 1900.

Drugokrat v sezoni:

Ksenija.

Opera v enem dejanju. Spisala *a. Uglasbil Viktor Parma. Kapelnik g. H. Benišek. Režiser g. J. Noll.

Potem:

Cavalleria rusticana.

Melodram v jednom dejanju. Spisala Targioni-Tozzetti in Menasci. Uglasbil Pietro Mascagni.

Kapelnik g. Hil. Benišek. Režiser g. Jos. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v petek, 16. januarja 1900.

Prihodnja izvirna igra: „Izmajlov“.

Meteorologično poročilo.

Visina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Podavina v 24 urah
13.	9. zvečer	737-3	-4-6 p.m. jvzh.	oblačno		
14.	7. zjutraj	736-9	-6-8 sl. jvzh.	oblačno		
"	2. popol.	736-1	-4-0 sl. jvzh.	oblačno		0-0 mm
15.	9. zvečer	736-2	-7-2 sl. jvzh.	jasno		
"	7. zjutraj	735-3	-7-9 sl. svzhod	oblačno		
"	2. popol.	735-2	-3-9 sl. svzhod	oblačno		0-0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje -3-6°

in -6-0°, normale: -2-6° in -2-6°.

Dunajska borza.

dne 15. januarja 1900.

Suupni državni dolg v notah	99 K 35	h
Skupni državni dolg v srebru	99 " 05	"
Avstrijska zlata renta	98 " 20	"
Avstrijska krona renta 4%	98 " 85	"
Ogrska zlata renta 4%	98 " 20	"
Ogrska krona renta 4%	94 " 85	"
Avstro-ogrsko bančne delnice	131 " 25	"
Kreditne delnice	234 " 15	"
London vista	242 " 30	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118 " 10	"
20 mark	23 " 64	"
20 frankov	19 " 21	"
Italijanski bankovci	89 " 75	"
C. kr. cekini	11 " 42	"

Njegova Svetost

Papež LEON XIII.

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za priposlane Mu stekleničice tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni založnik Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tudi grb Njegove Svetosti

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji pripisujejo Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročbe s povzjetjem sprejema in odpošilja točno (582-15)

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinktura za želodec pošilja lastnik po 12 stekleničic za gl. 1-28 av. vred., po 24 stekleničic za gl. 2-40, po 35 stekleničic za gl. 3-50, po 70 stekleničic za gl. 6-50. Poštni paket, ki ne tehta preko 5 kl. po 110 stekleničic za gl. 10-30.

Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah
HENRIK MATTONI, Dunaj.

Petra Hozlerja zemljevid slov.

deželj in pokrajini kupi (126-2)

L. Schwentner, knjigotržec.

Mesto pisarja

išče stražmojster v pokoju, več slovenščine in nemščine v besedi in pisavi.

Kdo? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

(134-1)

Na prodaj je

(59-5)

mesnica

v večjem mestu. Promet na dan 450 do 500 kgr. z vojaštvom po dobrih cenah. V istem mestu je vsak teden živinski semenj.

Proda se takoj zaradi rodbinskih razmer.

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Novo za trgovce in poljedelce!

Po razpisu visoke c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 18. julija 1899, št. 10.599, in po vznanji slavnega magistrata v Ljubljani z dne 28. julija 1899, št. 25.255, se sme

doktor pl. Trnkoczy-jev

Praščji redilni prašek

prosto prodajati v vseh prodajalnicah.

Redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašče. Za notranjo rabo, služi tvorbi mesa in tošče. Jako blagodejno vpliva na prebavne organe. Zahvalna in priporočilna pisma itd. od mnogih poljedelcev potrjujejo dobroto tega sredstva, katero bi ne smelo manjkati pri nobeni kmetiji. Zavojček 25 kr., pet zavojčkov samo 1 gl.

Dobiva se pristno samo s to varstveno znamko v vseh lekarnah, drogerijah in pri vseh trgovcih. Zahteva naj se potem izrecno doktorja pl. Trnkoczyja praščji prašek z gorenjo znamko. Če bi ga ne bilo dobiti v gorenjih prodajalnicah, piši pod naslovom:

lekarna Trnkoczy, Ljubljana

na dopisnico za 5 vinarjev in se potem z obratno pošto originalna zmes dopošlje. Preprodajalci dobé per Cassa 40% popusta. Ako se vzame 15 zavojev po poštnem povzetju ali če se vpošlje naprej 2 gl. 25 kr. je embalaža prosta. (5-5)

Ker mi ni bilo mogoče, povodom svojega odhoda iz Ljubljane posloviti se od vseh prijateljev in znancev, kličem tem potom presrčni:

(137)

„Na zdar!“

Prostoslav Mervar.

Ljubljana, dne 15. januarja 1900.